

Міністерство освіти і науки України
ВСП «Ковельський промислово-економічний фаховий коледж
Луцького національного технічного університету»

Фінансовий менеджмент

*Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів
освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр
спеціальності, 073 Менеджмент
денної та заочної форм здобуття освіти*

Оцінювання здобувачів з ОК «Фінансовий менеджмент» здійснюється за рівнями навчальних досягнень здобувачів. Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень здобувача освіти, а не його невдач.

Критерії оцінювання передбачають чотири рівні результатів навчальних досягнень здобувачів ФПО: початковий, середній, достатній та високий, де кожен наступний рівень охоплює вимоги попереднього та додає нові. Оцінювання враховує повноту знань, глибину, системність, вміння застосовувати знання в стандартних і творчих ситуаціях, а також здатність до самостійного судження та аналізу.

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів ФПО з ОК «Фінансовий менеджмент» враховуються такі аспекти:

1. Види ситуацій, у яких потрібно застосувати отримані результати навчання та набуті загальні та спеціальні компетентності (фрагменти ситуацій, стандартні та нестандартні ситуації).

Стандартна ситуація передбачає, що здобувачу відомі всі аспекти з економічного аналізу:

- а) результати аналізу конкретної ситуації;
- б) проблеми, що стосуються певних ситуацій;
- в) причини недоліків щодо конкретної ситуації;
- г) заходи щодо поліпшення ефективності конкретної ситуації.

Нестандартна ситуація передбачає, що здобувачу невідомий хоча б один з аспектів.

За вміння здобувача орієнтуватися в стандартних ситуаціях він може отримати максимально оцінку 4, а за вміння орієнтуватись в нестандартних ситуаціях та комбінованих ситуаціях – оцінку 5.

2. Рівень теоретичних знань свідчить про можливості здобувачів відтворювати окремі факти чи їх сукупність, відтворювати певну частину теми (оцінка 3), відтворювати тему повністю, аналізуючи її (оцінка 4), відтворювати тему повністю, відстоювати свою точку зору в різних ситуаціях (оцінка 5).
3. Володіння темою передбачає, що здобувач може відповісти на поставлені запитання.

Освітня діяльність здобувача має багаторівневий характер.

1 рівень (початковий) оцінка 2-незадовільно – здобувач здійснює пізнавальну діяльність лише під керівництвом викладача, відтворення навчального матеріалу має фрагментарний вигляд. Результатом вивчення навчального матеріалу є не зовсім свідоме заучування основних понять та визначень з економічного аналізу, однослівна відповідь на запитання. На цьому рівні здобувач ще не здатний аналізувати події, приймати рішення щодо конкретних ситуацій.

2 рівень (середній) оцінка 3-задовільно – здобувач з допомогою викладача:

- відтворює інформацію, засвоєну ним у процесі навчання;
- намагається застосувати окремі прийоми логічного мислення (порівняння, аналіз, висновки);
- намагається розв'язати задачі, алгоритм яких йому відомий;
- намагається використати отримані знання для пояснення власних рішень або дій.

3 рівень (достатній) оцінка 4-добре – здобувач здійснює навчально-пізнавальну діяльність самостійно, інколи звертається за консультацією до викладача. Здобувач:

- розуміє і свідомо відтворює основний навчальний матеріал;
- застосовує у типових ситуаціях прийоми логічного мислення (порівняння, аналіз, висновки);
- самостійно розв'язує типові вправи, задачі;
- вміє використовувати отримані знання у типових ситуаціях, самостійно доводить своє твердження, але з деякими неточностями;
- вміє користуватися додатковими (крім розповіді викладача і підручника) джерелами інформації;
- вміє спостерігати за фактовою інформацією у засобах масової інформації, спеціальних журналах тощо і робити деякі висновки;

4 рівень (високий) оцінка 5-відмінно – здобувач:

- вільно володіє змістом теми, глибоко розуміє закони і категорії, забезпечує конкретизацію знань власними прикладами;
- вміє відтворити всю тему або її частину, вказуючи на причини, взаємозв'язки, наслідки, обґрунтовуючи свою точку зору;
- розв'язує вправи, алгоритм яких йому відомий, але до їх вирішення підходить комплексно (зміст охоплює декілька тем);
- розв'язує нові завдання, пропонує оригінальні способи розв'язку, обґрунтовує результат, вносить у свою діяльність елементи творчості.
- здобувач грамотно і творчо використовує особисту позицію щодо процесів, що відбуваються в суспільстві, вміє їх використати для прийняття.

З метою удосконалення форм і методів контролю та оцінювання знань здобувачів широко використовуються програмне навчання, технічні засоби контролю. Одним з видів завдань, за допомогою яких здійснюється груповий оперативний контроль за якістю засвоєння теоретичного навчального матеріалу здобувачами на аудиторних заняттях, а також під час позааудиторної самостійної роботи є тести.

Міністерство освіти і науки України
ВСП « Ковельський промислово-економічний фаховий коледж
Луцького національного технічного університету»

Фінансовий менеджмент

*Перелік орієнтовних завдань які виносяться на тематичний
контроль знань здобувачів освітньо-професійного ступеня
фаховий молодший бакалавр спеціальності 073 Менеджмент
денної та заочної форм здобуття освіти*

Ковель 2025

Середній рівень навчальних досягнень

Задача. Яка різниця між максимізацією вартості акціонерного капіталу та максимізацією прибутку? За яких умов максимізація прибутку не обов'язково призводить до максимізації вартості капіталу?

Задача. Голова компанії у щорічному звіті заявив: «Головне завдання компанії - збільшити через деякий час вартість капіталу акціонерів». Далі у звіті було таке:

- а) компанія пожертвувала 1 млн. грн. симфонічному оркестру свого міста;
 - б) компанія дає 300 млн. грн. на будівництво нового заводу. Протягом трьох років завод не приносить жодних доходів, тому надходжень у цей період буде менше, ніж могло б бути, якщо відмовитись від будівництва нового заводу;
 - в) компанія щодо розширює використання кредитів. Якщо раніше позикові кошти в джерелах фінансування компанії становили 40%, а акціонерний капітал - 60%, то надалі це співвідношення буде 50: 50;
 - г) компанія використовує багато електроенергії для свого виробництва, але більшу її частину вона виробляє сама. У майбутньому вона збирається використовуватиме виробництва електрики атомну енергію, а не вугілля;
 - д) половину своїх прибутків компанія виплачує як дивіденди, а іншу половину реінвестує. Надалі вона виплачуватиме лише 20% як дивіденди.
- Розгляньте кожен із цих чинників з погляду впливу його на вартість капіталу підприємства.

Достатній рівень навчальних досягнень

Задача. Визначити обсяги вхідних грошових потоків на підприємстві в рамках фінансової, операційної та інвестиційної діяльності (окремо), якщо відомі такі дані: 1. Обсяг виручки від реалізації продукції становив 630 тис. грн, в тому числі ПДВ. 2. Підприємство отримало кредит у сумі 60 тис. грн. 3. У результаті емісії звичайних акцій на підприємство надійшло 100 тис. 13 грн, у т. ч. спрямовано на збільшення статутного капіталу — 80 тис. грн, на збільшення додаткового капіталу — 20 тис. грн. 4. Підприємство продало облігації внутрішньої державної позики — 60 тис. грн.

Задача. Визначити грошові потоки від інвестиційної діяльності підприємства за звітний період за таких даних: 1. Надходження від продажу акцій інших підприємств – 30 тис. грн. 2. Надходження від емісії акцій становлять 250 тис. грн. 3. Надходження від емісії облігацій – 80 тис. грн. 4. Виплати дивідендів –

40 тис. грн. 5. Собівартість реалізованої продукції — 900 тис. грн, у т. ч. амортизація основних засобів — 15 тис. грн. 6. Витрати, пов'язані із придбанням основних засобів — 70 тис. грн. 7. Витрати, пов'язані із придбанням ОВДП — 60 тис. грн.

Задача. Визначити обсяги грошових потоків на підприємстві в межах фінансової, операційної та інвестиційної діяльності (окремо), якщо відомі такі дані: 1. Обсяг виручки від реалізації продукції становив 900 тис. грн. 2. Собівартість реалізованої продукції — 750 тис. грн. 3. Підприємство отримало кредит у сумі 80 тис. грн. 4. Підприємство нарахувало та виплатило дивідендів на суму 30 тис. грн. 8. Надходження від продажу акцій інших підприємств — 90 тис. грн. 9. Кошти, спрямовані на придбання основних засобів, — 120 тис. грн. 10. Витрати на патентування — 70 тис. грн. 11. Виплати грошових коштів працівникам — 50 тис. грн. 12. Погашення позик — 30 тис. грн.

Високий рівень навчальних досягнень

Задача. Підприємець має у своєму розпорядженні 10000 грн. Є такі варіанти вкладення коштів на умовах простого відсотка: — I варіант — на квартал під 20 % річних (точний спосіб нарахування відсотків); — II варіант — на півроку під 16 % річних (приблизний спосіб нарахування відсотків); — III варіант — на рік під 14 % річних. Рік високосний. Термін вкладення починається з 1 січня. Розрахувати майбутню вартість для кожного варіанта вкладення коштів. За якої ставки відсотка сума вкладу подвоїться через 3 роки? Зробити відповідні висновки.

Задача. Керівництво підприємства прогнозує збільшити виручку від реалізації продукції на 15%. Поточна виручка від реалізації продукції — 850 тис. грн. Змінні витрати становлять 62 % від обсягу виручки, а постійні витрати складають 16 % від обсягу змінних витрат. Обчислити суму прибутку, яку отримає підприємство в поточному періоді, а також суму прибутку, яка відповідатиме новому обсягу виручки традиційним способом і за допомогою виробничого важеля. Яким буде прибуток, якщо постійні витрати зростуть на 5 %? Зробити відповідні висновки.

Задача. Власний капітал підприємства сформований за рахунок: а) 10 тис. шт. привілейованих акцій. Ринкова ціна — 100 грн, дивіденд — 13 грн/акцію; б) 15 тис. шт. звичайних акцій. Ринкова ціна — 90 грн., звичайний дивіденд — 15 грн/акцію. Очікуваний приріст дивідендів — 2 %. в) 5 тис. шт. звичайних акцій нової емісії. Номінал — 90 грн., запланований дивіденд — 16 грн/акцію. Приріст дивідендів — 2 %, витрати на випуск — 3 % номіналу. Розрахувати середньозважену вартість власного капіталу підприємства. Зробити відповідні висновки

Міністерство освіти і науки України
ВСП «Ковельський промислово-економічний фаховий коледж
Луцького національного технічного університету»

Фінансовий менеджмент

Приклад виконання різнорівневого завдання підсумкового контролю знань для здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр спеціальності 073 Менеджмент денної та заочної форм здобуття освіти

Ковель 2025

Завдання 1. Виконайте тести:

1. Фінансові активи - це:

- а) торгова марка, патенти;
- б) облігації, акції;
- в) будинки, споруди, обладнання, земля;
- г) відсотки за вкладками.

2. Нерозподілений прибуток належить до складу:

- а) основного капіталу;
- б) оборотного капіталу;
- в) додаткового капіталу;
- г) власного капіталу.

3. Яке співвідношення між рентабельністю та ризиком щодо оптимального рівня оборотних активів?

- а) що вища рентабельність, то вище ризик;
- б) що вища рентабельність, то нижчий ризик;
- в) що вища ліквідність, то вища рентабельність;
- г) чим більша частка короткострокової заборгованості у загальній сумі боргових зобов'язань, тим нижча рентабельність фірми.

4. В якій формі звітності відображається майно підприємства:

- а) Баланс;
- б) Звіт про фінансові результати;
- в) Звіт про рух грошових коштів;
- г) Звіт про власний капітал?

5. При врахуванні інфляції необхідно:

- а) грошовий потік призвести до номінального вигляду та продисконтувати за реальною ставкою;
- б) грошовий потік записати у постійних цінах та продисконтувати за номінальною ставкою;
- в) грошовий потік призвести до реального вигляду та продисконтувати за номінальною ставкою;
- г) грошовий потік призвести до номінального виду та продисконтувати за номінальною ставкою.

Відповідь: 1-б , 2-г , 3-б , 4-а , 5-г .

Завдання 2. Виконайте завдання.

Завдання. Яка різниця між максимізацією вартості акціонерного капіталу та максимізацією прибутку? За яких умов максимізація прибутку не обов'язково призводить до максимізації вартості капіталу?

Відповідь. Максимізація вартості капіталу – це максимізація ціни акції компанії. Прибуток відіграє важливу роль у зростанні чи падінні ціни акції, але є й інші чинники, що впливають це. Якщо, наприклад, при максимізації поточного прибутку вона в часі поводить стрибкоподібно, це не призводить до максимізації ціни акції.

Завдання. Середня виробнича фірма виявила, що вона зберігає запаси 180 днів, тоді як її основні конкуренти лише 90 днів. Потрібно: а) обговорити, які чинники є найважливішими визначення оптимального рівня зберігання запасів підприємства; б) вирішити, які дії ви зробили, якби вас попросили вивчити причини наявності високого рівня запасів у фірми.

Відповідь. а) Оптимальний рівень запасів визначається компромісним співвідношенням між витратами володіння запасами та витратами відсутності запасів. Недоліки володіння запасами включають: 1. Витрати зберігання. У разі високої цінності товару ці витрати можуть бути досить високими. 2. Витрати фінансування. Надмірні запаси вимагають додаткової кількості дорогого оборотного капіталу. 3. Витрати страхування у разі крадіжки чи псування товару. 4. Недоліки старіння. Внаслідок тривалого зберігання на складі продукція може виявитися застарілою, якщо за цей час на ринку з'являться нові товари. Недоліки володіння дуже малими запасами: 1. Втрата репутації в очах споживачів та партнерів по бізнесу внаслідок нездатності забезпечити своєчасне постачання товарів. 2. Зупинення виробництва. Виникнення такого «дефіциту» здатне призвести до зупинок виробництва, які можуть мати дорогі та болючі наслідки. 3. Втрата гнучкості. Дефіцит запасів ускладнює реакцію фірми на несподіване підвищення попиту чи подовження виробничого циклу. б) Під час дослідження причин великих запасів у фірми необхідно вжити таких дій: з'ясувати, 1) вивчити рівні запасів щодо кожного типу виробів; 2) як визначається оптимальний рівень запасів. Чи використовується при цьому якийсь спеціальний метод; 3) встановити, чи передбачені дані рівні запасів бюджетом; 4) встановити, чи використовуються для спостереження за запасами в цілому та запасами по окремих товарах спеціальні коефіцієнти (наприклад, оборотності запасів); 5) визначити, наскільки відповідають дійсності дані про зберігання запасів

Завдання 3. Виконайте задачу.

Задача. На початок звітного періоду власний капітал акціонерного товариства характеризується такими даними.

Таблиця 1 – Вихідні дані.

Власний капітал	На початок періоду, грн	На кінець періоду, грн
Статутний капітал	205000	
Додатково вкладений капітал	25637000	
Інший додатковий капітал	13857000	
Резервний капітал	51000	
Нерозподілений прибуток	877000	
Вилучений капітал	(-)	(-)
Усього за розділом I пасиву	40627000	

Визначте на основі наступних даних, яким чином зміниться власний капітал підприємства. 1. Прибуток до оподаткування становив 1706 тис. грн. 2. Чистий прибуток розподіляється за такими напрямками: поповнення резервного капіталу - 10 %; на виплату грошових дивідендів - 25 %; решта - нерозподілений прибуток. 3. Проведено переоцінку балансової вартості нематеріальних активів на суму 2,5 тис. грн (дооцінку). 4. Акціонерне товариство викупило акції, загальна номінальна вартість яких становила 6 тис. грн.

Розв'язання.

Визначимо чистий прибуток підприємства:

$$\text{ЧП} = 877000 - (877000 \times 0,18) = 719140 \text{ грн.}$$

На поповнення резервного капіталу спрямовано:

$$\text{РК} = 0,1 \times 719140 = 71914 \text{ грн,}$$

Нерозподілений прибуток становить :

$$\text{НП} = (100 - (10 + 25)) \times 71914 / 100 = 467441 \text{ грн.}$$

Таблиця 2. Зміна власного капіталу підприємства

Власний капітал	На початок періоду, грн	Зміна, грн	На кінець періоду, грн
Статутний капітал	205000		205000
Додатково вкладений капітал	25637000		25637000
Інший додатковий капітал	13857000	+2500	13859500
Резервний капітал	51000	+71914	122914
Нерозподілений	877000	+467441	1344441

прибуток			
Вилучений капітал	(-)	-6000	6000
Усього за розділом І пасиву	40627000	+547855	41162855